

Til lovforslag nr. L 53. Tillæggsbetænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 17. december 1997

Tillæggsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Overflytning af dimittender, administrationsbidrag, tilsyn m.v.)

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og arbejdsministerens svar herpå er optrykt som bilag til tillæggsbetænkningen.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et flertal (Socialdemokratiets, Venstres, Det Konservative Folkepartis, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Et mindretal inden for flertallet (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) påpeger, at feriedagpenge for ledige bør afskaffes, mens det bør fastholdes, at det ordinære feriepengesystem overlades til arbejdsmarkedets parter. Mindretallet kan derfor heller ikke støtte CD's ændringsforslag.

Mindretallet er generelt bekymret over tendensen til, at stadig flere offentlige myndigheder uden retskendelse kan skaffe sig adgang til privat ejendom. Behovet for en kraftigere indsats mod sort arbejde og svindel med offentlige midler samt den skarpe afgrænsning af eftersynets udstrækning, jf. svaret på spørgsmål 9, be-

tyder, at mindretallet kan støtte lovforslaget i dets helhed.

Et *mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) vil ved 3. behandling af lovforslaget stemme hverken for eller imod lovforslaget.

Mindretallet har stillet en række spørgsmål til de retspolitiske konsekvenser af lovforslaget.

Mindretallet finder det ikke betryggende, at direktøren for Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen hermed får hjemmel til at ændre en a-kasses afgørelse, også selv om den er fuldt lovlig. Mindretallet vil i den kommende periode nøje følge, i hvilke tilfælde denne bemyndigelse vil blive brugt.

Mindretallet føler sig endvidere utrygt ved en udvidelse af myndigheders mulighed for uden retskendelse at foretage kontrol af den omhandlede karakter. Mindretallet finder ikke, at svarene i særlig grad angiver de overordnede retspolitiske konsekvenser heraf. Mindretallet ser dog i besvarelsen af spørgsmål 5 en præcisering af det konkrete formål med tilsynet.

På denne baggrund kan Enhedslisten ikke indstille lovforslaget til *vedtagelse* på trods af et i øvrigt positivt indhold.

Et *andet mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (CD):

Til § 1

1) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 75 h, stk. 4, nr. 1, indsættes efter »lønmodtager«: », selvstændig erhvervsdrivende«.

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Efter den gældende lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. kan en selvstændig erhvervsdrivende ikke få feriedagpenge under afholdelse af ferie, selv om han under en tidligere ledighedsperiode har optjent retten til feriedagpenge for perioden. Betingelsen for, at en selvstændig kan oppebære feriedagpenge under ferie, er, at han er ledig og berettiget til dagpenge. For at opfylde dette kræves der reelt, at virksomheden skal være permanent afviklet. Er virksomheden blot under midlertidig afvikling, vil feriedagpenge ikke kunne udbetales.

Lønmodtagere kan under afholdelse af ferie - i modsætning til selvstændige - få udbetalt feriedagpenge svarende til det antal dage/uger, den pågældende har været ledig og modtager af dagpenge. Selvstændige, som har optjent feriepenge i et tidligere ansættelsesforhold, kan få udbetalt feriepenge under afholdelse af ferie.

Begrundelsen for, at selvstændige erhvervsdrivende ikke kan få udbetalt feriedagpenge, er angiveligt, at det er vanskeligt at kontrollere,

om en selvstændig erhvervsdrivende afholder ferie.

Forslagsstillerne finder, at forskelsbehandlingen er udtryk for en urimelig mistænkliggørelse af selvstændigt erhvervsdrivende. Den gældende lov afspejler endvidere en samfundsholdning, som favoriserer lønmodtagere frem for et selvstændigt initiativ. Forslagsstillerne ønsker, at selvstændige og lønmodtagere behandles lige i forhold til offentlige ydelser.

Feriedagpenge optjent under ledighed bør kunne udbetales til selvstændigt erhvervsdrivende på samme måde som til selvstændige, der har optjent feriepenge i tidligere ansættelsesforhold. Det vil sige, at udbetalingen bør kunne ske enten mod dokumentation af feriens afholdelse eller - efter den 30. september - uden dokumentation for feriens afholdelse.

Det må antages, at forslagens økonomiske konsekvenser vil være meget begrænsede. Udvidelsen af retten til feriedagpenge vil formentlig kun optræde i et meget begrænset antal sager, fordi en række konkrete betingelser skal være opfyldt. Der skal være tale om en person, som efter en ledighedsperiode etablerer egen virksomhed og i hele det følgende ferieår fortsætter driften af virksomheden.

Ændringsforslaget foreslås at få virkning for ferie, som afholdes fra og med ferieåret 1998-99, uanset at retten til feriedagpenge er optjent forud for lovens ikrafttræden.

Jan Petersen (S) fmd. Ole Vagn Christensen (S) Poul Erik Dyrlund (S)

Lone Møller (S) Jens Peter Vernerisen (S) Aage Frandsen (SF) nfmd.

Vibeke Peschardt (RV) Jette Gottlieb (EL) Vibeke Kiil (CD) Helge Sander (V)

Charlotte Antonsen (V) Flemming Oppfeldt (V) Ulla Tørnæs (V) Bendt Bendtsen (KF)

Frank Dahlgaard (KF) Brian Mikkelsen (KF) Annette Just (FP)

Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag**Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og dennes svar herpå:***Spørgsmål nr. 5:*

»Hvad er baggrunden for, at ministeren ønsker at lade Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen foretage kontrol, uden at der er fastsat retningslinjer for direktoratet? Indebærer det ikke efter ministerens opfattelse en mistænkeliggørelse af arbejdsgiverne og de ansatte?«

Svar:

Som anført i besvarelsen under spørgsmål 4 er der et klart behov for at føre kontrol med sort arbejde.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets nr. 13, at uanmeldte eftersyn i virksomheder navnlig vil blive aktuelt, hvor der er fremkommet oplysninger eller er opstået mistanke om, at dagpengereglerne kan være overtrådt i forbindelse med udførelse af sort arbejde, typisk på baggrund af oplysninger fra anden offentlig myndighed.

Det fremgår klart af forslaget til § 91 a og af bemærkningerne til bestemmelsen, at formålet med eftersynet alene er at indhente de oplysninger, som arbejdsgiveren efter lovens § 91, stk. 1, allerede er forpligtet til at afgive om de ansatte og deres løn- og beskæftigelsesforhold.

Det er endvidere klart angivet i bemærkningerne, hvad direktoratet kan foretage under eftersynet. Direktoratet kan gennemgå – og evt. kræve udleveret til nærmere gennemsyn – materiale i form af lønregnskaber, vagtplaner, forretningsbøger, korrespondance m.v., som for-

modes at indeholde relevante oplysninger om de ansattes identitet og beskæftigelsesomfang. Direktoratet kan herudover kun stille krav om, at arbejdsgiveren og de ansatte er behjælpelige med gennemgangen af materiale, og at personer, der udfører arbejde i virksomheden, ved eftersynet legitimerer sig og giver oplysninger om deres løn- og beskæftigelsesvilkår.

Efter min opfattelse indeholder lovforslagets tekst og bemærkningerne hertil derfor de nødvendige og tilstrækkelige retningslinjer for direktoratets udførelse af eftersynet.

Spørgsmål nr. 9:

»Er det ikke efter ministerens vurdering uhensigtsmæssigt, at et indgreb i de basale grundlovsrettigheder – her boligens ukrænkelighed – søges hjemlet i en løs henvisning til myndighedens frie skøn over situationens stilling?«

Svar:

Jeg skal gøre opmærksom på, at eftersynet ifølge forslaget kun kan foretages i lokaliteter, der benyttes af en virksomhed, og at der kun er tale om eftersyn af optegnelser vedrørende de i virksomheden ansattes løn- og beskæftigelsesforhold, dvs. oplysninger, som arbejdsgiveren efter de gældende regler allerede er forpligtet til at afgive efter anmodning fra direktoratet.

Med denne skarpe afgrænsning af eftersynets udstrækning og formål finder jeg ikke at den foreslåede ordning er uhensigtsmæssig.